

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt árjegyzék szerint számít fel.

A minta-adminisztráció.

Vissza kell térnünk Szentes város minta-adminisztrációjának a lapunk legutóbbi számában tárgyalt témájára, mert ezt feltétlenül szükségessé teszi az a röpöszt, mellyel cikkünkre a »Szentesi Lap« f. évi 109. számának vezércikke látszik visszavágni, a vármegyei adminisztrációt akarván bűnbakul a közönség elé állítani Szentes város közhivatalainak rendetlen-ségeit.

Legelső sorban egy rosszindulatú vádat kell visszautasítanunk, mely szerint: a vármegyei főjegyző Szentes város polgármesterének szives ségét azzal hálálta volna meg, hogy a lapunk által a városi hatóságot, illetve a polgármestert állította volna oda bűnbaknak az adófizetők névjegyzékének téves kimutatásáért.

Hát nem tudjuk: a Simistáknál mi a házi szokás. Azt ugyan látjuk, hogy valahányszor a lapjuk valami bolondot ír, vagy valakit durván megsejt, a főszerkesztő még volt felelős-szerkesztő korában is mindannyiszor — távol volt és ez a távollét kényelmes kibúvó az ügy ódiuma alól; de azért nem vagyunk bizonyosak benne: vajon nem-e mégis felsőbb parancsára és utasítása szerint jelen ott meg minden?

Magunk felől azonban már egészen bizonyosak vagyunk, hogy semmiféle utasítások után nem indulunk és reánk senki ránk nem parancsolhat, hogy mit és hogyan közöljünk. Ez kizárólag a szerkesztőség joga, melyet senki által usurpálni nem engedünk soha.

Vegye ezt tudomásul (P.) egyszerű-mindenkorra.

S már most lássuk a visszavágást.

Azt mondja a »Szentesi Lap« szerkesztősége, hogy ők Szentes város előjáróságát akarták megleckéztetni az 1894 évi legtöbb adót fizetők névjegyzékének téves kimutatásáért; de jó szerencsére utána jártak kissé a dolognak és rájöttek, hogy nem is a város, hanem a vármegye a hibás.

Mert — ugymond — úgy esett az dolog és erre Burián Lajos jött rá, hogy a kir. adóhivatal bekérte a várostól a legtöbb adót fizetők névjegyzékét és a városi adóhivatal beküldte a tavalyi jegyzéket abban a jóhiszemben, hogy a kir. adóhivatal bölcsen tudni fogja, miszerint Szentes városnál az idei adókönyv előírási lapja még nincsen rendben.

A kir. adóhivatal azonban nem skrupulizált, hanem egyszerűen beküldte az alispánhoz a várostól kapott tavalyi kimutatást, melyből aztán

a megyén összehívták a jövő évi megyei virilis névsort.

Sőt kisütötte Burián Lajos azt is, hogy ez a megyén régi úzus, melyet azért honosítottak meg, hogy elég idő legyen a virilis névsor kényelmes összeállítására.

Igy aztán rettenetesen bűnös a vármegye, mert évek óta nem az igazi virilisek ülnek bent a megyebizottságban, minek ékesenszóló bizonyága az is, hogy a most folyó évben is három olyan virilis van a lajstromban, aki már halott.

Ez a vád, mely szerint természetesen Csongrád vármegye vezetése volna végtelenül bűnös és — elcsapni való.

Igen, ha ez a vád — a megyekormányzatra alkalmazva — igaz volna.

Csak hogy abban vagyón a bőkenő, hogy nem igaz.

Mert először is: olyan úzus nincsen a vármegyén, hogy a virilis névjegyzéket törvénytelen és vádatlan kimutatások alapján állítsák össze.

Megtörtént ugyan 1891-ben, hogy az 1892. évi virilis névjegyzék összeállításához, ugyancsak Szentes város az 1890. évi legtöbb adót fizetők kimutatását szolgáltatotta be, de erre az al-

TÁRBA.

Az effendi elbeszélései.

Lindau Rezsőtől.
(Folytatás.)

2

Mikor két év multán Bagdadból Konsztantinápolyba hívtak vissza, Djinn kivételével egész loállományomat eladtam, csupán két kényelmes háts lovat és a malhaszállító, teherhordó állatokat tartva még meg. Bagdadtól Alexandrettig, ahol hajóra akartam szállani, nagy útat kelle tennem, de céloim volt ez útra 8—10 hetet rászáni, hogy egész kényelemmel essék rajta túl.

Februárban volt. Az éjszakák még érzékenyen hidegek, de nappal olykor nyomasztóra vált a hőség. Rendszeresen kora reggel indultam útra, kerestem és rendszeren találtam is valami árnyas tanyát, hol megvonhattam magamat a forró napszakban s aztán folytattam az utat mindaddig, míg éjjeli tanyára alkalmas helyet nem találtam. Itt aztán sátot ütöttem és másnap kora reggelig maradtam.

Már több napi járatra voltam Bagdadtól és az Eufrátes jobb partján haladtam előre útamon, mikor egy szép délután a távolból Arca nyönyörű assziriai romjai tüntek elém.

Siettettem a karavánt, hogy még napszállat előtt elérjük a mult nagy idők omiadékait, ami sikerült is — és itt töltöttem, sátram biztos oltalma alatt egy viharos, hideg éjszakát. Masnap reggel tiszta tündöklésben kelt fel a nap a felhőtlen égen s nyomban megismertem, hogy rendkívül forró napunk lesz. Gyors indulásra serkentettem hát embereimet, hogy útközben, melyet a délelőtt folyamán akartam megtenni, meg ne lepjen bennünket a nap izzó, perzselő heve.

Körülbelül 3 óraja voltunk útban és éppen egyikén ama hosszú, keskeny talfaerdőnek vonultunk keresztül, melyek az Eufrátes partja mentén húzódnak, mikor egyszerre csak Djinn, melyet akkor lovagoltam, első lábait hosszan előre feszítve, fülelni kezdett. Azt hittem, kötekedik és végig vágtam rajta a pálcámmal, mire épp úgy nyöszörgött, mint a megvert ember ha igaztalanul bánnak vele.

Ugyane pillanatban, néhány lépésnyire lovam fejétől, mely egy tapodtat sem mozdult a helyéről, egy talfa-fa alatt egy embert láttam felemelkedni, aki egy pillanatig a karavánomat kémlelte s aztán felém közeledett.

Egészen mezetlen volt, ahogy isten teremtetted és reszketett a hidegtől. Mikor egé-

szén közelenbe ért, megcsókolta kegyelvasamat s aztán halk, érdes hangon szólt:

— Aman, aman! — (kegyelem.)

— Mi történt? kérdeztem tőle.

Erre rövid, szaggatott mondatokban elbeszélte, hogy az annéziék törzsből való, az Eufrátes jobb partján lakik, de az elmúlt éjszakán törzsének ellenségei, egy csapat mesopotámiai samar rajta tört és kirabolta és csak gyors futással volt képes életét megmenteni.

Amíg beszélt, szigorúan szemügyre vettem az embert. Mintegy huszonegy éves lehetett és tetőtől-talpig szép, egyenletesen világos barna bőrű. Szikar, magas tagjain keményen és mereven duzzadoztak ki az idegek és izmok, akár egy ódon kőszobron. Arc kifejezése abban a percben, hogy segítségért könyörgött, szenvedő volt ugyan, de bátor-ság és büszkeség tükröződött vissza éles metszésű arcvonásain, szigorúan összesajgolt ajkán és nyílt, szilárd kifejezésű nagy szemében.

— Mi a neved?

— Manszur.

— És mit kívánsz tőlem?

— Engedd, hogy kíséretedhez csatlakozzam Dairig, hol törzsem férfaira talalok

ispáni hivatal — véletlenből — idején rájött és a tévedés a város-részéről, Magyar József h. polgármester egy felterjesztésével idején is korrigáltott.

Azért irtuk pedig, hogy az alispáni hivatal 1891-ben véletlenből jött rá Szentos város hibás felterjesztésére, mert a vármegyén nincsenek adó-főkönyvek, a vármegyének tehát nem áll módjában azt ellenőrizni, vajon csakugyan jók, helyesek, törvényesek-e a hozzá felterjesztett adó kimutatások.

Mikor tehát a »Szentosi Lap« jeles cikkezője mint régi úzust rójja fel a vármegye bűnét, hogy évek óta hibás adó-kimutatások alapján állítja össze a virilis névjegyzéket, voltaképen máshová üt ezzel, mint ahová ütni akart. Mert ebben az úzusban, vagy nevezüik az igaz nevén: abúzusban, ha tényleg fennállott volna, — nem a vármegye, hanem igenis a lajstromot felterjesztő kir. adóhivatalok s az ezeknek téves adatokat beszállító községi adóhivatalok, ezek közt első sorban *Szentos város adóhivatala*, melynél Burián Lajos kutató szelleme a régi úzust konstatálta, — volnának a vétkek.

Mert úgy kell ezt a dolgot venni, ahogy tényleg van.

A szentesi kir. adóhivatal felhívja Szentos város adóhivatalát, hogy terjessze be hozzá az 1894. évi legtöbb adót fizetők kimutatását.

A városi adóhivatal erre beküldi oda egy névsort, amelynek címlapja tanúsítja, hogy ez Szentos város 1894. évben legtöbb adót fizetőinek a lajstroma. A kir. adóhivatal azt a készen kapott névsort felterjeszti az alispánhoz és az

alispánnak — mint hiteleset, mint törvényes alapon összeállítottat kell elfogadnia azt a névsort, nem lévén az ő kötelessége, hogy azt akár egyeztetés végett, akár pedig egyébként valamelyik tisztviselőjével újból leküldje a nevezett hivatalhoz.

Kényelmi szempontok szintén nem vezetik a vármegyét a virilis névjegyzék összeállításában. Mert e tekintetben törvény kötelezi.

Ha a »Szentosi Lap« jeles cikkezője nem ismerné, lapozza csak fel az 1886. XXI. t. c. 25. §-át, mely elrendeli, hogy »az adóhivatalok kötelesek a virilis névjegyzék összeállításához szükséges adókimutatásokat, mindenkor augusztus 31-ig, a törvényhatóság rendelkezésére bocsátani.« Mig egy belügyminiszeri rendelet arra kötelezi a törvényhatóságokat, hogy a következő évi törvényhatósági virilisek végérvényes névjegyzékét, mindenkor október 31-ig terjesszék fel a belügyminisztériumhoz.

De egyébként is most állítandó össze ez a virilis névjegyzék, melyet az októberi megyegyűlésen kell a törvényhatósági bizottság elé terjeszteni, hogy az ennek tudomásul vételével, a netalán évközben megüresedett választott bizottsági tagságok újabb választás útján leendő betöltéséről intézkedhessék, mely újabb választásoknak szükségképen még ez év folyamán kellene megtörténniük.

A törvény fenthivatolt rendelkezéséből az is kitűnik, hogy voltaképen a megyei hatóság nem is köteles az adóhivatalokat évről-évre a legtöbb adót fizetők kimutatásának felterjesztésére felszólítani, hanem e felterjesztésre ők törvény szerint vannak — külön felhívás nélkül is — kötelezve, amint hogy a szegedi kir. adóhivatal rendszerint így is küldi be a hatás-

körébe eső községek szóban levő kimutatásait.

Végül, hadd döntsük meg még egy vádját a jeles cikkezőnek: mintha most is 3 halott szerepelne jogtalanul a megyei virilisek idei névjegyzékében.

Nagyot téved a derék úr. Mert ez idő szerint nem három hanem 9 halott szerepel a virilis listában. De egyetlen egy se olyan, aki korábban vált volna néhai valóra, semmint az ez évre érvényes virilis névjegyzék a mult évben jogerősre vált.

Tessék az ellenkezőt beigazolni. Mert vádat emelni könnyű annak, aki az ilyest nem veszi lelkiismeretesen. De aki vádol és bizonyítani nem tud, az közönséges hamis vádaskodó és mint ilyen, ne tartson igényt semmi hitelre se. Amint hogy nem fog senkit se megtéveszteni ez a hazug vád abban sem, hogy megismerje: milyen a szentesi minta-adminisztráció?

Különbön, hogy ki a hibás a megtévesztő kimutatás felterjesztésében: kétségtelenül ki fog ez bizonyára derülni. Mert úgy tudjuk, hogy Csató Zsigmond dr. alispán megkereste a szegedi pénzügyigazgatóságot: rendelje el a szentesi kir. adóhivatal ellen ez ügyből kifolyóan a fegyelmi vizsgálatot, míg ő a maga részéről a városi adóhivatal azon tagjai ellen rendel el vizsgálatot, akik a megtévesztő lajstromot szolgáltatták.

Várjuk hát be e vizsgálatok eredményét.

Á négyek adója. Egy hónapja mult, hogy Szentos város keramitút-vámszedésének joga életbe lépett és ezen egy hónap éppen elég arra, hogy a vámtarifa helytelen és egyoldalúan nyomasztó voltát kétségtelessé tegye.

és adj egy öltönyt, hogy meztelenségemet elföldjem.

E férfiú tetszett nekem. Előszólítottam a védelmemre mellém rendelt katonák egyikét s megparancsoltam neki, hogy adja át a köpenyét Manszurnak. Aztán a hűtas lovaaim egyikét engedtem át neki s mikor így a meleg köpenybe burkolva, a ló hátán elhelyezkedett, folytattuk útunkat.

Ahogy kiléptünk a sűrűségből, messze síkság terült előttünk s azontúl mintegy órájárásnyira ismét egy talfa-erdő feküdt. Már meglehetősen felmelegedett az idő és feltehettem, hogy egy óra alatt tikkasztóra válik a hőség. Tudattam hát embereimmel, hogy túl a síkságon, az erdő árnyában be fogom őket várni és ezzel Djinnel elvagtattam.

Rövid idő mulva közvetlen mögöttem lopátak dübörgését hallom. Hátrafordultam és Manszurt pillantottam meg a rendelkezésére bocsátott hátasló mellett. A néhéz katonaköpeny a nyeregbe dobta s most konyved, hosszas ugrásokkal futott lova mellett.

Elcinte nem igen figyeltem reá, de mikor mintegy 10 perc mulva ismét hátrafordultam s őt még mindig lova mellett láttam futni, végre meggyőződést akartam magam-

nak szerezni a felől, vajon meddig képes engem ily módon követni s így Djinnt galopppra ösztökéltem.

Manszur és lova még mindig mögöttem maradtak, bár most meglehetősen gyorsan lovagoltam, úgy hogy az ő lova is átment a trabb-ból a galoppba, nehogy az enyémtől elmaradjon.

Az annézi a nyeregben keresztbe dobta a kengyelvasakat, jobb kezét a nyeregkapára illesztette és most hatalmas, de még mindig egyenletes ugrásokban futott lova mellett. Kivehettem, mint emelkedik és süllyed széles, szikár melle a mély lélegzetvétél alatt és hogy ajka szorosan zárva van. Szép látvány volt e férfiú, az ő hatalmas, meztelen öserejében.

Megnyomtam Djinn vékonyát s most nyilsebes vágatással rohant velem a nemes állat az erdő felé. Mögöttem pár pillanat alatt elcsöndesült minden. Újból hátratekintettem Manszurnak. Körülbelül 300 lépésnyire maradt el mögöttem és még mindig lova mellett volt, mely szemlátomást érlöködött, hogy nagyon messzire el ne maradjon.

De Manszur, talán büszkeségtől ösztökélve, hogy nekem megmutassa, miszerint ő valóságos annézi, kiknek hire mint lóidomítóké

és lovasoké messze túlszárnyalja Szíria és Mesopotámia határait, csak azt látszott bevárni, hogy újból reá figyeljek, mert ahogy fejemet hátrafordítottam, mint valami acélrugók által pattantva, vetette fel magát a ló hátára, mely most, lovasa által ösztökélve, a tőle kitelhetet legnagyobb erőfeszítéssel száguldott a nyomomba.

Ismét lépésre fogtam Djinnt s csakhamar hallottam mögöttem a másik ló fáradt szuszogását. Manszur, a nélkül, hogy a most is nyeregben keresztbevetett kengyelvasat igénybe venné, mintegy ércből oda öntve ült lova hátán. Igen, Manszur igazi annézi volt.

Három nappal később, miután egy éjszakát Szalichiebben, egyet pedig Dachobében töltöttem el, Dairba érkeztem, hol a helytartó a legnemesebb vendégszeretettel fogadott.

Megbízta egy szolgát, hogy Manszurnak egy öltözetet vásároljon, hogy így visszadhassa a köpenyt a katonának, aztán behivatott őt a szobámba, egy kis pénzt adtam neki és elbocsátottam. Egy pillanatra kellemtelenül hatott reám, hogy ez az ember, akivel jót tettem, a köszönet egy szava nélkül távozott tőlem; de csakhamar kivettem ezt

Nem a vasúton le és feladott árúk megadóztatásának tarifáját értjük, mert az jogos és igazságos a teherviselés megosztásában; — hanem a tiszai forgalomét, amelynél felszegebbet még keresve sem lehetett volna kieszelni.

Arról, hogy a tiszai forgalom általánosan van keramitút-vámval sújtva s hogy ezek szerint a Csongrád felől közeledő kocsi s az azon tájra eső községekből történt jóságajtatás a vámtarifa alá esik, míg a Vársárhely vagy Szt.-Márton, vagy akár Békés és Orosháza felől érkező árúk, járművek és jóságok a vámfizetés alól fel vannak mentve még az esetben is, — ha végig nyúvik a keramitútát, — erről a félszepségről nem is akarunk ezúttal írni, bár ez is a legnagyobb jogtalanság és méltánytalanság.

Nagyobb azonban ez a jogtalanság az által, hogy kimutathatóan a fakeskereskedésekre súlyosul a tiszai forgalom vámbevételének túlnyomó része, hogy tehát jóformán négy üzlettelep viseli ezt a terhet és viseli a reklamáció teljes kizárásával.

Mert míg a gabnakereskedő, vagy a kupec az eladón veheti meg és bizonyára meg is veszi a vasúti forgalomnál általa fizetendő keramitút-vámot, amelyre való tekintettel kisebb árt ad az árúért; míg a többi kereskedő is ugyanezt teheti és cselekszi is a vásárló közönséggel szemben, hogy árúja eladási árához hozzá üti a közvetvámot: addig a fakeskeredőnél ennek a lehetősége teljesen ki van zárva, mert ő nem mondhatja, hogy most már nem 15 frt, hanem 15 frt 6 kr. egy öl tűzifa, vagy hogy most már nem két és fél hanem két és háromnegyed krajcárért adja a feldolgozott épületfaanyag köbhüvelykét.

A rendelkezésünkre álló adatok szerint Szentes város egész éven át mintegy 1000 frt tiszta közvetvám bevételre számíthat a tiszai forgalom után, vagyis havonként mintegy 90 frtra.

Ebből az összegből pedig, a szintén rendelkezésünkre álló statisztikai adatok szerint, a helybeli 4 fatelep maga fűdöz havonként körülbelül 56 forintot, tehát csaknem az összjövedelem kétharmad részét.

az eszemből és az 5 nap alatt, mit Dairban töltöttem, egyáltalán nem is gondoltam többé reá.

A hatodik nap reggelén készültem útnak indulni. Abban a pillanatban, ahogy éppen lóra akartam ülni, az annézi mellettem termett és üdvözölt. Rögtön az öltött az emlémbé, hogy elütásom percét várta be és most akarja előttem köszönetét tolmácsolni.

— Nos, kérdeztem; mi kell?

— Veled akarok menni; felelt.

— Velem? Konstantinápolyba?

— Igen, veled; ahová te méssz.

— Nem használhatlak Konstantinápolyban, cselédségem teljes létszámú.

— Vagy el magaddal. Nem fogod megbánni.

— Miért? Mivel tehetnéd magadat hasznossá?

— Cselédeid közül egy se tud a lovakkal bánni. Látom. Vigy el magaddal. Jótévőm vagy. Hűséges szolgád leszek.

— Nos jó, mondám; ám kövess és gondozd három lovatam.

Némán lépett hátra és innentül, egészen Alexandrettbe való megérkezésünkig, melyet 9 nap alatt értünk el, nem volt többé alkalmam vele beszélni.

Azt fogják erre sokan mondani, nem nagy összeg ez és viszonylag nagy forgalomban oszlik meg. De egész éven át mégis tekintélyesre növekszik ez — mint a döösszeg, mert formálisan annak kell azt tekintenünk, miután abból soha egy krajcár sem térül meg az illető üzletnek, — mert éven át ez a különleges adó, két üzletnél 100—120 frtra, a másik kettőnél pláne évenként mintegy 150 frtra megy fel.

És hagyján, hogy félszeg és igazságtalan vámtarifák a városnak jóformán csak 4 ipartelepét sújtja a tiszai forgalomnál; de ezenfölül éppen ezek az ipartelepék vannak kiszolgáltatva egyébként is a jogosulatlan konkurrenciának.

Ahogy az államnak kötelessége megóvni az adófizető polgárai minden érdekét, így az adóalapot képező keresetforrásaitak is minden túlkapas vagy azt kibébitő jogtalanságok ellen: kötelessége ez a városnak is, amelynek házi szükségletéhez a polgárok a pótdadó nem kisi összegével járulnak.

És mit tapasztalunk e téren Szentesen?

A közel fekvő uradalmak, melyek itt bizonyára nem fizetnek mint fakeskeredők sem állami sem községi pótdadót, évek óta szabadon üzérkednek Szentesen a tűzifa kicsinyben való elárúsításával és alig pár hete, hogy valami Kosztola Pál nevű bánfalvai lakos hírlapilag híresztelte, hogy nála Szentes város közönsége kicsinyben kap tűzifát és hogy itteni ügynöke, akinél ez iránt értekezni lehet, Tarnóczi László kőműves; pedig sem Kosztola nem fizet Szentesen mint fakeskeredő állami adót vagy községi pótdadót, sem Tarnóci nincs mint faelárúsító ügynök állami adóval vagy községi pótdadóval megróva.

De hát, miként is kívánhatjuk, hogy Szentes előjárósága a pótdadót fizető polgárait ilyen túlkapas ellen mególtalmazza, mikor alig pár éve, maga a város — mint erkölcsi testület is konkurrenciát csinált e téren a saját adófizetőjének, amikor a város tűzifaszükségletével együtt boldog-boldogtalan részére megvásárolta a tűzifát idegen ke-

De már a második naptól valami feltűnő változást észleltem lovaim külsején. Szőrük és patájuk fénylőbb volt, jobban voltak gondozva, sörényüik, farkuk gondosabban fésülve mint addig és vidáman, frís erőben emelgették lábukat, ha a barna Manszur vezette őket elélem.

Manszur csupán a lovakat akarta ismerni; társai, a többi szolgával keveset törődött. Velük együtt étkezett ugyan, ahogy ezt a tábori élet megkívánja, de soha nem hallottam köztük az ő érdes hangját és észrevettem, hogy mindég első emelkedik fel az étkezéstől.

A gyorsaság, mellyel a gondjaira bizott 3 lo hozzája csatlakozott és magát az ő akaratának alávetette, határozottan meglepett. Mint ebek követték őt kötőfék, zabolánélkül, mikor itatni vitte őket s míg az abrakukat készítette elő, lehorgaszott fejfel álltak mellette, megfigyelve türelmesen minden mozdulatát.

Sohasem láttam őt tünyszködni, mint a törökök rendszerint szeretik cselekedni. Ha nem evett vagy lovaival nem foglalatoskodott, akkor bizonyosan az abbájába burkolva hevert közvetlen a lovai közelében és aludt.

(Folyt. köv.)

reskedőktől, amelyen aztán — a város cége alatt megrendelők — kicsinyben önként osztozkodtak, anélkül, hogy az az illető kereskedő a kicsinyben árustásért, vagy az azt közvetített városi tisztviselők az ügynökösködésért megadóztatva lettek volna.

Nem valami épületes dolgok ezek bizonyára és nem is vetnek valami szép világot az üzérkedőkre, sem az ezen üzérkedést eltűrő hatóságra; de el kellett mindezt mondanunk, hogy annál elegebben kirívóvá tegyünk a négyek keramitút-vám-adójának nyomasztó és jogtalan voltát, melyen valamiképp segíteni kell.

Mezőgazdaságunk helyzete.

A szomszédos Vársárhely kétségtelenül egyik legjelesebb gazdája, aki mint gazdasági író is, különösen sűrűn közreadott gyakorlati tanácsaival számot tesz, kétségtelenül Bernátsky János az alábbi cikk írja, akiknek az elmfuttatását a magyar mezőgazdaság helyzetéről annál szívesebb készséggel adjuk közre, mert e cikkekésében nagyon, de nagyon sok megszívlelendő igazság van.

Persze, más kérdés, hogy aztán ezeket az igazságokat megszívlelik-e mind az erre illetékesek, különösen a Csongrármegyeyi gazdasági egyesület, mely — az új es boldogító korszak reá viradása óta úgy látszik betelt a pusztá viradattal és nyomban reá besötétített maga körül mindent, hogy annál zavartalanabban alhassa halalos álmát.

De nem csupán a nevezett gazdasági egyesület vonhatja le az alábbi cikk igazságaiából a tanulságot, hanem a megyeyi törvényhatóság is, amelynek kebelében, Tallián Béla volt főispán kezdeményezésére, megtörténtek ugyan az elköszületek egy gazdasági bizottság alakulására, de tovább a dolog még nem ért.

Ahol a gazdasági egyesület nem numerál, ki kell venni a kezéből a cselekvést az ily mezőgazdasági megyeyi bizottságoknak a cselekedjenek ezek. Ezért ajánljuk a megyeyi bizottság különös figyelmébe az itt következő cikket:

A mezőgazdakkal a panasz velük egyszerre született, ezt senki se tagadhatja el, aki őket félig-meddig ismeri. Azonban az ő panaszuk mikor, menyiben indokolt: ez más kérdés. Az idej aszályos, terméketlen év eléggé indokolta teszi panaszait, de éppen nem érteti meg velünk, miért nem kevesebb a panasz a magyar gazdáknak, semmint az ő tettereje, cselekvési vágya és akarathajlama.

A gabonaárak boszantó alacsonyúsága nem mai keletű. Ez évek óta tartó nyomorúság s mégis ha körültekintünk, egyebet sem látunk, túlnyomó gabonakultúránál. S vajjon nem lanyhaság és túlnők, hogy ezen a rendelkezés állapoton ön-vagy akár közérővel változtatni éppen nem akarunk? Földadónk e mellett következetesen nem fogy, hanem emelkedik s míg arról bölcs pontossággal gondoskodva van, — addig arról, hogy a jövedelme földünknek szintén emelkedjék — senki sem tesz távolról sem említést. Ily viszonyok közt aztán csak panaszokat hallunk: gazdáinktól. Ezt elég indokoltknak tartjuk, de jó részben gazdáink önönmaguk az okai ezeknek az állapottoknak, mert megszüntetésükre nincs akaraterejük s tétlenül várnak évek óta mentő eszközöket, amelyeket pedig gazdasági rendszerük megváltoztatásában önmaguk is föltalálhatnak.

Egy egész ország földművelési kultúrájának megváltoztatása azonban nagyobb apparátussal jár, semhogy azt kisebb gazdáink, akik az ő művelésbe annyira beleélték magukat, önjerejükből eszközölni tudnak, pedig éppen ezek volnának arra utalva, hogy kultúrájuk megváltozzék és sokoldalú terheiktől megszabadulva könnyebben boldogulhassanak.

E részben minden megye, város és községgel rendelkezik olyan mozgóat erővel a

gazdasági egyesületekben, amely mozgóat erő az illető megyében, városban vagy községben a megfelelő mezőgazdasági művelés irányát kijelölhetné. Sőt ha már ezek az egyesületek feladataik teljesítésére nem képesek, bár hivatottak, alig hiszem, hogy a mezőgazdasági művelés jobb és helyesebb irányba való terelése nem tartoznék a megyék, városok és községek közigazgatási gyűléseinek legszigorúbb feladatai közé. Vagy a közigazdasági előadók, mint vezéregyének a közigazgatásnál, nem a mezőgazdaság céljait képviselik és szolgálják? Hát az ipar és kereskedelem talán az ő meghatározott szakkörük? Vagy ér-e valmit az egész ipar és kereskedelem, ha a mumus — a mezőgazdasági válság beköszönt?

A megfelelő mezőgazdasági kultúrát kisbirtokosainkunk gyakorlatilag — kézzel-foghatóan kell bemutatnunk, másként meg nem értik, el nem fogadják.

S éppen erre volnának hivatva a gazdasági egyesületek. De mivel ezek nem cselekszenek, az egyes törvényhatóságoknak kellene saját legkomolyabb és legszigorúbb hatáskörükben a megfelelő mezőgazdasági nyomórészeket lehetőleg enyhíteni s oda háltni, hogy a kisbirtokos, kire ma még a föllállított gazdasági szakiskolák semmieseknek tekinthetők, — gyakorlati úton, gyakorlati eszközök és felügyelet közebtől haladjanak egy életrevalóbb mezőgazdasági irány felé.

Mulasztás terhelé e téren a mit sem tevérsé nem éppen csak a hatóságokat, akiknek szakkörébe esik a mezőgazdaság és földművelés, de minden egyes fővilágosodott oly a nagját is társadalmunknak, aki jó tanácsával s gyakorlati példaadásával nem tanácskodik a saját hatáskörébe eső legkisebbik lehető is megtenni arra, hogy a magyar mezőgazdaság végre az őt megillető színvonalra emelkedjék.

Bernáthy János.

Nyílt kérdések

Sima Ferenc, a tápai kerület országos képviselőjéhez.

(Allandó rovat.)

5.) Ön a Szentes városi vasútügyi bizottság elnöke. Mikor szándékozik e vasútpépítésnek mintegy 342.000 ftos számadását felülbírálat végett az illető hatósághoz felterjeszteni? — És mi véleményben van az iránt, hogy mikor leend befejezve ezen vasút kisajátítási eljárása?

6.) Ön a Csongrád megyei gazdasági egylet elnökévé történt megválasztásakor azt hirdette a lapjában, hogy ezzel egy új korszak, szebb és jobb az addiginál — nyílik meg az egylet életében. Ugyan mikor szándékozik már az új korszak aldásainak zsilipjét megnyitni és az egylet választmányát és közgyűlését ülésre összehívni? Mert eddig ennek az új korszaknak minden ténykedése az, hogy az egylet vagyonát elsikkasztott vett titkárt, az ön hanyagsága végett, felmentették a bűnvádi eljárás súlya alól.

7.) Mikor megy ön már ki Horgosra, hol epedve és tárt karokkal várják, a beszámoló beszédét megtartani, amiben eddig az alkalmi betegsége mindig meggátolta?

Kérdési:

Egy I. 48-as körtag.

Ujdonságok.

Szentes, 1894 szeptember 16.

— A főispánbeiktatás ünnepségeinek megállapítása céljából, a vármegye alispánja

által összehívott megyebizottsági tagok tegnap délelőtt tartottak értekezletet az alispáni elfogadott teremben. Csátó Zsigmond dr. alispán, üdvözölve a megjelentek, az értekezletet megnyitja és kifejté annak célját a bekövetkezett főispánváltással szemben. Rövid eszmecseré után az értekezlet főbb vonásaiban megállapítja a főispán-fogadás és beiktatás ünnepségeinek vázlatát, a részletek megállapítását egy szűkebb körű bizottságra bízván, melynek tagjaul megválasztották Csátó alispán elnöke alatt: Fekete Márton, Cicatricis Lajos dr., Balogh János, Szaithmáry Ede, Burián Lajos, ifj. Vecsery János, Novák József és Temesváry Antal. Főbb részletekben az ünnepségek így formuláltak: A tőkei allomásnál a járási főszolgabírók és 2—3 megyebizottsági tag fogadják október 7-én, délután a Szolnok felől érkező főispánt, a szentesi indulóhaznál Burián Lajos polgármester, a vármegyeház előcsarnokában pedig Csátó Zsigmond dr. alispán. Az ünnepségre meghívják a megyebeli községeket és országos képviselőket, a szomszédos törvényhatóságokat és azok főispánjait, Zsolinszky és Tallián volt főispánokat és a rendszerint meghívni szokott összes hatóságokat és testületeket. Ugyancsak a megérkezés estéjén valószínűleg faklyásmenetet is rendez Szentes közönsége s ez estén a főispán a vele jött vendégekkel bizalmas körben vacsorál. Október 8-án, az ünnepi beiktatást megelőzően, ünnepi istentisztelet lesz a katolikus templomban, ezt követi az installacionális díszközgyűlés, majd délben társasébed, melyet megelőzően a főispán a hatóságok és testületek tisztelgését fogadja.

— Épül a nagy műút. Az alföldi nagy tranzverzális műút aradmegyei szakaszának földmunkálataira a f. hó 12-én tartotta meg az aradi államépítészeti hivatal az arajtást. A kikáltási ár 49000 frt volt. Összesen nyolc vállalkozó versenyzett a munka elnyeréséért, kik közül Tauszsig David ajánlata mutatkozott a legelőnyösebbnek. Hogy azonban ő nyeri-e el a vállalatot: ma még nagyon kétséges, mert ugyanazon a napon a miniszteriunnal fent is tartottak e munkára arajtást, amelynek eredményét összevetik majd az aradi verseny eredményével és a szerint adják ki a munkát valamelyik vállalkozónak.

— Jubiláló tanítóegylet. A csongrád megyei tanítóegylet, melynek Szegeden van a központja, rendkívül fényes ünnepségekkel és jubilaris közgyűléssel ülte meg ugyanott, a f. hó 12-én, fennállása 25. éves fordulóját. A jubilaris közgyűlést Szeged város díszes közgyűlési termében Ferenczy János egyleti elnök nyitotta meg s résztvettek a gyűlésen a szegedi tanítótestület tagjain kívül: Szentes, Csongrád, Mindszent, Szegvár, Csany, Sándorfaiza, Dorosma, Kistelek, Horgos, Sövényháza, Fabian-Sebestyén, Tapé, Derekegyháza, Mágocs és Vasárhely tanítótestületei, összesen mintegy 200 taggal képviselve. A jubilaris gyűlés díszelőkeül Lázár György dr., Szeged h. polgármesterét választották meg, aki e tisztet, a gyűlés lelkes éljenzése közt elfogadta. Az elnöki megnyitói beszédek elhangzásával felolvastak a tanítóok országos központi bizottságának a jubiláló egylethez intézett meglehangú üdvözlő sürgönyét. Majd Terengin Gyula dr. tanfelügyelő méltatta behatón az egylet 25-éves működését. Csáky Albin gróf volt közoktatásügyi minisztert a közgyűlésből táviratilag üdvözlöttek, úgy szintén Eötvös Loránd br. jelenlegi minisztert is. Majd Lévy Ferenc és Ivánkovic János minisztr. tanácsosok üdvözlő táviratát olvasták fel; Kövesy József jegyző ismertette az egylet 25 éves történetét és Rózsa Károly tartott felolvasást. Este díszvacsera volt sok felköszöntővel.

— Pályázat ösztöndíjra. A vármegye-nél árva leánytanulóknak adományozandó ösztöndíjas helye üresedett meg a Horgosi-Károly — alapítványnak. Ezen ösztöndíj elnyerésére, mely a vármegye októberi közgyűlésén lesz a törvényhatóság által szavazás útján adományozva pályázatot hirdet most az alispáni hivatal. A pályázók kellően felszerelt folyamodványaik a f. évi október hó 2-ig tartoznak az alispáni iktató-nál benyújtani. A pályázat bővebb feltételeit lapunk mai számának erre vonatkozó hírdetésében találják az érdeklődők.

— Viharos ülés. Tanárválasztó ülés volt a f. hó 13-án a gimnáziumi tanárságnak. A győri állami főgimnázium tanárává kinevezett és tőlük távozott Keil Alajos tanár megüresedett tanszékeket új erővel választani és ez meg is történt, amennyiben a bizottság ez állásra Incze József temesvári főgimnáziumi helyettes-tanárt választotta meg. A bizottság ülésének azonban nem a választás adta meg a viharos jellegét, hanem az a durván sértő személyes jellegű támadás, melyet ez alkalommal Sima Ferenc intézett Balogh János bizotts. elnök ellen, az ismeretes Krisztián-ügyben. Viharossá tette pedig ez az idomtalan támadás az ülést fölöttebb. Sima Ferenc ugyanis személyes élel támadta meg Balogh Jánost, hogy miként merészelte a városi közgyűlésnek a gimn. bizottság Krisztián ügylegesítését kimondó határozatát feloldó rendelkezést egyszerűen felretenni s hogy miért nem hívott eddig e városi közgyűlést határozat érdemében bizottsági ülést össze? Balogh János a jogos indignáció hangján, erélyesen utasította vissza ezt a támadást. Kijelentette, hogy személyt nem öri Sima a támadása által találva, de igenis visszatartja egész határozottsággal azt, hogy azon állást, amelyet a bizottságban betölt, az elnökséget bárki is olyan modorban és olyan hangon merészelje illetni, mint Sima Ferenc cselekszi. Az ügyre néve előterjeszti, hogy a városi közgyűlés határozata és a gimnáziumi bizottság is megfölebbeztetett; g t hát e föllebbezés elbírálását teszi függővé a kérdéses ügyben a bizottság további eljárását és ez a jogos álláspont, melyre néve Simától semmi leckeztetést nem fogal el.

— Bünyenyítő tárgyalás. Tegnapelőlt volt a helybeli kir. járásbíróasg előtt az ifjú Joó Károly kontra Ehrlich Géza-féle bünyenyítő ügy tárgyalása, amelynek eredményeként — mint értesülünk — a bíróság Ehrlich Gézát 50 frt pénzbüntetésre és az eljárás költségei megfizetésére ítélte el.

— Inkvizíció Burián Lajos polgármester nagy gejejedelemben van: haragszik. Múltó okot szolgáltatott e haragjára a nagyúrnak az, hogy ismét a birtokába jutottunk némimű felve örözt tanácsai végzéseknak — az ebadó ügyben s ezt a dolgot egy kissé meg is szelöltették a lapban. A nagyúr torkvemadai komor rendökre vonna homlokát, hogy a szemöldéi szinte egymásnak látszóttak rohanni, főinkvizítori szigorral járta sorra a hivatalokat, kiphatalolnia a kujont, aki nekünk, a mi szentségtelen kezzeinkhez az adatokat szolgáltatta. De persze — a főinkvizítori szigorú vizsgálat nem vezetett, nem is vezethetett semmi eredményre, mert hát Burián-Torkvemada rossz helyen kutatót: a városi tisztikarban bizony nem található fel soha a mi detektívünk, akit ki se szolgáltatathatnánk a főúr haragjának, mert kívül esik az ő felehatóságán.

— Esküvő. Lédere Lajos dr. földink, aki Félegyházán telepedve le, ott jöhírű ügyvédí irodával bír, a mai napon vezetői ugyanott oltarhoz a neológ izr. templomban Steiner Gizella kisasszonyt, Steiner Jakab dr. félegyházi orvos bájos leányt.

— Festett világ. Orosházáról levelet kaptunk ifj. Polgár Károly sziniszagatótól, aki még ez idő szerint is ott működik a társulatával, hogy eredeti tervén változtatva, csak e hó 22-én kezdi meg nálunk az előadásai sorát. Nem lehet ugyan ellenvetésünk a sziniszagató ezen elhatározása ellen, de annyit még is megjegyzünk, hogy a kifizített terminus kissé kiesik abból az időszakból, amikor a szinkörben lehessen még előadáso-

kat tartani s így — ha csakugyan komoly szándéka van ifj. Polgár Károlynak a társulatával a jelzett időben Szentesre jönni, bölcsen cselekszi, ha idején lát valami melegebb hajlék után, hol az előadásokat megtarthatna, mert dideregni sem a vándor műzsa sem a közönség nem szeret; kivált trikós darabokban pedig, úgy szeptember végén és estenden, megveszi az isten hidege a szereplőket.

— **Ujonc-bál.** Az idén bevonuló iparosifjú ujoncok f. hó 23 ki búcsúzó táncvígalmára, melyet a helybeli Kossuth szobor alapja javára, a Kass-szálló nagyertermében rendeznek, nagyban folynak az előkészületek. A rendezés serényen szorgoskodik e vigalom sikere érdekében, amely — tekintve azt a széleskörű érdeklődést, mely a 3 évre katonáékhoz berukkoló derék ifjak e mulatsága iránt mutatkozik — bizonyára nem is fog elmaradni. Az iparosifjúságnak minden mulatságát fesztelen, derűs jókedv avatja családias és e vigalmak jó hírére éppen ez a jelleg alapította már meg régtől. Ez gyakorol a közönségre is nagy vonzóerőt s bizunk benne, hogy az iparosifjú-ujonckok e vigalma is újból igazolni fogja e jó hírnév kiérdemelt voltát.

— **Felszabadult alapítvány.** Az iparosifjak önképző-körénél felszabadult a Zsoldos-féle alapítvány ötven forintot tevő fele részére. Akik ezt a összeget kölcsönképen igénybe akarják venni, forduljanak kérelmükkel a kör elnökségéhez.

— **Vásár.** Nagylakon a f. hó 29-én és 30-án lesz az idei őszi országos vásár.

* **A kolera veszély idején jó lesz** mindenkin megismernie a kolera természetét, az ellene alkalmas gyógyszereket és a továbbterjedésének megállítására irányuló hatósági rendelkezéseket. Ez ismeretekből azt a megnyugvást fogja meríteni, hogy van óvszer a kolera ellen s hogy bizonyos mértékben józan életmóddal mindenki megvédelmezheti magát a megbetegülés ellen.

Főleg a mutatkozó emésztési zavarról figyeljen mindenki, a székrekedésre és diarétára. Az egészséges emésztést mértékletes életmóddal, nehezen emészthető ételektől való tartózkodással, a gyomor meghűtése és általában minden meghűlés elleni óvakodással kell általában fenntartani. Az egészséges emésztést kiválóan elősegíti Brady C. gyógyszerész általánosan ismert Mária celli gyomor cseppje, mely a gyomrot jótkonyan igazítja és erősíti. A Mária celli gyomor csepp mindig kitűnőnek bizonyult emésztési zavaroknál és nehézségeknél s évek hosszú sora óta mint kedvelt háziaszer van használatban minden családnál a hirtelen megbetegülések első óvszerül.

Kapható a gyógyszerárakban, üvegcsekben (melynek Brády C. aláírásával kell ellátva lennie) használati utasítással együtt 40 és 70 kr-ért.

* 60.000 frt. a főnyeremény a lembergii kiállításí sorjegyeknél, mely 10% levonása után készpénzben fizetik ki. Figyelemztetjük tisztelt olvasóinkat, hogy a húzás már szeptember 27-én történik.

Irodalom.

A »Regény Szalon«-nak befejező számát kaptuk és ezzel oly szépirodalmi gyűlteménynek teljes, vaskos köteté fekszik előtűnk, mely mindazt a sok szépet és jót feltűntűnű igazolja, a mit az egyes fűzetek megjelenése alkalmából róla elmondottunk. — Sajnálattal értesűlűnk a kiadóhivatal által arról, hogy a szerkesztűnek, Zempléni P. Gyűlűának más irányű, egész idejét betűtű elfoglaltsága és egyéb, legyűzhetetlen akadályok miatt, a különleges, jeles vállalatnak újabb köteté nem fog megjelenű. — Olvasóinknak azonban azzal a kellemes hírrel is szolgálhatunk, hogy a kiadóhivatal néhány teljes példányt rendelkezik és a vaskos kötetek, melyekben 7 nagy regény, 2 szindarab, 30 nagyszabásű vers és mintegy 20 novella van — a míg a készlet tart, a 8 frt rendes ár helyett 4 frt-ért kaphatók. A pénz elzetes bekűldűse után a kiadóhivatal (Budapest, Népssűnűház-utca 26. sz.) bérmentesen és azonnal szállítja a megrendelőnek.

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazon rokonok, jóbarátok, ismerűsűk, valamint az ipartestűlet mindazon tagjai, akik felejtűhetetlen férjtem, Biki Nagy Jűzsefnek folyű hű 14-ikén volt végűtisztességen részvétűkkel mély fűjaldmunkat enyhíteni szűvesek voltak, fogadják ez űton őszűntűe köszűnetűnk nyilvánítását.

Szentes, 1894. szept. 15.

űvegűy Biki N. Jűzsefnek és családjá.

KÖZGAZDASÁG.

Felhívás

az orszáűg kereskedűihez, kereskedelmi vállalatáihoz, pénzintűzetekéhez és biztosítű-társaságaihoz.

Az 1896 iki ezredűves orszáűgos kiállítás kereskedelem — pénz- és hitelűgyűi csoportjának elűmunkálatai immár annyira elűre haladtak, hogy rövid időn a szűkséges terület megállapítása s az épűletek tervezése fog sorra kerűlnű. Ez azonban nem lehetséges mindaddig, míg a csoport programjának keresztűlűvitelűvel megbizott végrehajtű bizottsáűg nem ismerűt azokat az anyagi eszközűket, melyek a költségek fedezéséte tekintetűben rendelkezésűre állanak. Fűlkérűjuk ennűlfogva mindazokat, akikhez a csoportbizottsáűgnak 1893 december hű 30-án tartott össűzűlésébűl kifolyólag felhívást intűztűnk az iránt, hogy a csoport kiállítás a költségek fedezéséhez járűljanak, valamint általán mindazokat, akik a kereskedelem —, pénz- és hitelűgyűi csoport által közvetlenűl érdekelme vannak: az orszáűg kereskedűit, kereskedemi vállalatai, pénzintűzetei és biztosítűtársaságait, szűveskedűjnek hozza járűlásuk iránti nyilatkozatukat folyűű évi szeptember hű 16-ig a közűdűves orszáűgos kiállítás igazgatűsáűgához (:Akademia u. 3. sz.) bekűldeni, ahova ugyanacsak a feljűlűtt őssűzgek is bekűldűndűk leszenek.

Budapestben, 1893 évi szeptember hű 1-én.

Az 1896-iki ezredűves orszű. kiállítás kereskedelem-, pénz- és hitelűgyűi csoportjának elűbűkei:

Dr. Falk Miksa s. k. Lukács Ana l s. k.
orsű. képviselű. a fűrendikűz tagja,
a m. földhűt. igazgatója.

Gazdasági és űzleti értecsites.

Szentes, 1894. szept. 15.

A mai nappal kezdűdű orszáűgos őszű vásárukka, tekintettel a folyton tartű száraz és meddű idűjárásra, szavas-marhábűl, lűbűl és sertésbűl igen nagy behajtás volt, szarvas-marhát a vidék állított ki nagy számmal, melyre meglehetűsen jelentek meg tűl a tiszai vevűk és jű hűsbán levű jűszáűgot vásároltak leginkább.

Az árak kűvetkezők:

űkűrű párja 250—300 frt.
Tehén párja, hűsnak való — 220 frt.
Fejűs tehén darabja 70—90 frt; rugott borjúk párja 28—32 frt.

Sertés árak:

2—3 éves párja, hizlalni való, 30—46 frt — 1 évesek párja 20—28 frt, 8—10 hónaposok párja 14—16 frt.

Gabonából kevés jűtt forgalomba. Bűzát éppen nem, árpa*, kukoricát pedig csak helyű fogyasztásra vásároltak a kűvetkező árakon:

Buza mm. 5 frt 80—6 frt.
űrpa kűbűle 5 frt 20, mm. 6 frt 50.
Kukorica kűbűle vagy mmja. 6 frt 40—50 kr.
Zab kűbűle 3 frt 80—4 frt.
Hereműg mm. 40—42 frt.
Szalonna mm. 65 frt.
Hizott sertés tiszta vágásra 40—41 kr kűlűval száműtva.

Nyűlűtűt*)

Nagy szűletett Mánya i Jűzsefet, Szentes város ezidű szerintű adűűgyű tanácsnokát hűrbűl már ismertem, mint dűrva, go-

*) E rovataban közűlűtűkért nem vállal felelűsűsűget a szerk.

romba frátert, de a ténűrűl szeműlyesen csak a napokban gyűzűdűtem meg.

Hivatalos űgyben Ersek szűmtűsűtűt űrral akartam beszűlnűi s mivel az adűtűsűt űr tával volt szűbűjábűl, — Jűs z a i szűmtűsűt űr kűnlása folytán bűtűrsáűgot vettem magamnak leűlnűi, míg az adűtűsűt űr bejűn. De ugyancsak megjűrtam, mert az adűtűsűt űr helyett a tanacsnok vetűdűtűt be s hűrebűl ismert gorombasáűgával reám ripakodott az ott levű dijnokok elűtt, amely ripakodás kűtasítás akart lenni. Őn, persze, azért csak megvártam az adűtűsűt űr — s bűr én kűtyába se veszem a volt boltosinas rűmfűrmedésűt, de ezt a kis epizodűt már megűs csak nyilvánossáűg hozom, hogy legalább a publikum egy kis része, aki őt hivatalaűrt nezi valaminek, tudja meg, hogy az adűhivaltban — a míg a sor rea kerűl.

Blűszűk Lajűs,
eperrészűli tanűtű.

Vasűti menetrend.

Szolnok — H. - M. - Vűsűrűhely.

Szolnokrűl indul 3 óra 55 perckor eűjűl, 11 óra 55 p. delűtűűt és 4 óra 35 p. delűtan. Puszt a-Tenyűrűl indul 4 óra 47 p. eűjűl, 12 óra 41 p. delűtan és 5 óra 23 p. delűtan. Tisz a-Fűldvűrűl indul 6 11 p. reggel, 1 óra 45 p. delűtan és 6 óra 29 p. este. Kun-Szent-Műrtonrűl indul 7 óra 10 p. reggel, 2 óra 52 delűtan és 7 óra 20 p. este. Tűkűrűl indul 7 óra 41 p. reggel, 3 óra 23 p. delűtan és 7 óra 47 p. este. Szentesre erkezik 8 óra 15 p. reggel, 3 óra 45 p. delűtan és 8 óra 17 p. este. Szentesrűl indul 4 óra 50 p. eűjűl, 8 óra 45 p. reggel és 5 óra 15 p. delűtan. Szegvűrűl indul 5 óra 13 p. reggel, 9 óra 09 p. delűtűűt és 5 óra 39 p. delűtan. Mindszentrűl indul 5 óra 18 p. reggel, 9 óra 45 p. delűtűűt és 6 óra 15 p. este. Vűsűrűhelyre erkezik 6 óra 40 p. reggel, 10 óra 37 p. delűtűűt és 7 óra 08 p. este.

H. - M. - Vűsűrűhely — Szolnok.

Vűsűrűhelyrűl indul 7 óra 40 perckor reggel, 4 óra 10 p. delűtan és 8 óra 10 p. este. Mindszentrűl indul 8 óra 47 p. reggel, 5 óra 17 p. delűtan és 9 óra 17 p. eűjűl. Szegvűrűl indul 9 óra 10 p. delűtűűt, 5 óra 40 p. delűtan és 9 óra 40 p. eűjűl. Szentesre erkezik 9 óra 30 p. delűtűűt, 6 óraker este és 10 óraker eűjűl. Szentesrűl indul 6 óra 05 p. reggel, 11 óra 37 p. delűtűűt és 6 óra 20 p. este. Tűkűrűl indul 6 óra 39 p. reggel, 12 óra 13 p. delűtűűt és 6 óra 52 p. este. Kun-Szent-Műrtonbűl indul 7 óra 21 p. reggel, 12 óra 55 p. delűtan és 7 óra 31 p. este. Tisz a-Fűldvűrűl indul 8 óra 11 p. reggel, 1 óra 50 p. delűtan és 8 óra 19 p. este. Puszt a-Tenyűrűl indul 9 óra 17 p. delűtűűt, 3 delűtan és 9 óra 36 p. eűjűl. Szolnokra erkezik 10 óraker delűtűűt, 3 óra 48 p. delűtan és 10 óra 01 p. eűjűl.

Laptűlajdonos és felelűs-szerkesztű: *Dr. Műtűffy Ferenc*
Tűrs-szerkesztű: *Bűnűfalvi Lajűs.*

Jű legelőre és jű tűli tartásra

mindenfűle lábassűzűg, bárműlyen nagy mennyűsűgben, negyedebűl vagy pénzűrt elvállaltatik egy nagybűbű gazdasáűgn. Ertekezni lehet Schreier Jűnosnű utűdű cég űzletűben. Ugyanott a IV. t. 583. sz. a ház nál levű 2 szoba, kamara, pince és padlásbűl állű lakás és a Dezsű-fűle műszűrsűk egűyűtűt vagy kűlűn-kűlűn kiadó.

Ifj. Sarkadi N. Mihály

Nagyűtűkűn 56 hold, Bűkűnyben 13 hold földje, elűnyűs fizetűsi feltűtelek mellett, azonnal eladű. Ertekezhetni III. tized 202. sz. a lakásán.

Csongrádvármegye alispánjától.
8092/894. alisp.

Pályázat.

A Csongrádvármegye törvényhatósága kezelése alatt lévő Horgosi Kárász alaptiványnál megüresedett — kizárólag leány tanulók részére adományozandó, — egy ösztöndíjas helyre ezennel pályázatot hirdetek, és felhívom az ezen ösztöndíjat elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket bezárólag folyó évi október hó 3-ik napjáig hivatalomnál nyujtsák be.

Folyamodók igazolni tartoznak:

- 1., hogy vagyontalan árva;
- 2., hogy magyar nemzetbeli Csongrádvármegyei illetőségűek;
- 3., hogy elemi tanulmányaikat befejezték és az elemi iskolán felül álló valamely nyilvános hazai tanintézetnek vagy nevelő intézetnek növendékei;
- 4., hogy mint jeles tehetségű tanulók kellő erkölcsi viseletet és szorgalmat tanusítottak;
- 5., Elemi tanulmányaikat végzett folyamodókra nézve a községi tanító, vagy tanító testület meghallgatásával az illető községi iskolaszék, — az elemi iskolán fölül álló más tanintézet növendékeinél pedig az illető tanintézet igazgatósága által kiállított bizonyítvánnyal való igazolása annak, hogy folyamodó az ösztöndíj elnyerésére érdemes;

6., Megjegyeztetik, hogy néhai Horgosi Kárász Istvántól és Fáy Kunigundától negyedizig leszármazó utódok, bár nem árva földes urak is, amennyiben segélyre szorulnának az ösztöndíj elnyerésében mások fölött elsőbbséggel bírnak; azonban megkivántatik ezeknél is a jó viselet és a tanulmányokban legalább kielégítő előmenetel.

Egyébiránt a bővebb tájékozást nyújtó alapítványi okirat hivatalomnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthető.

Kelt Szentesen, 1894. szept. 10.

Dr. Cicatricis Lajos,
h. alispán.

Üzleti értesítés.

Alólírott, tisztelettel tudatja, különösen a vidéki t. hölgyközönséggel, hogy Ja k ó Mihálynak Szentesről történt elköltözésével egész erejével oda fog törekedni, hogy saját

női szabó üzletét

olyan munkás-személlyel lássa el, mely képes legyen a legsürgősebb posta-megrendelést is nyomban teljesíteni és a t. megrendelők minden igényét kielégíteni.

Igyekezetem különösen oda iránnyul, hogy a t. megrendelők műhelyemből mindenkor a legdivatosabb ruhákat kapják a legizlésebb kivitelben, mely célból nagy választékú divatlapot járatok és minden évadban személyesen utazom Budapestre a divatot tanulmányozni.

Megrendelhetők nálam őszi és tavaszi kabátok, gallérok, keppék, esőköpenyek, menyasszonyi öltözékek és kelengyék, vattázott vagy szőrmebélésű téli kabátok vagy bundák, a legmértányosabb áron.

Amidőn a n. érd. hölgyközönséget felkérem, hogy minél tömegesebb megrendelésével megkeressen, ajánlom magamat jóindulatú szives pártfogásukba.

Szentes, 1894. szeptember hó.

3—2

Tisztelettel:

Zsoldos János,
nőszabó.

Lakásom: I. t. kuroaparti-útea 5. szám.

Csongrádvármegye közigazgatási bizottságától.
911/ki. 894.

Hirdetmény.

Csongrádvármegye közíg. bizottsága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a keresk. ügyi m. kir. minisztérium 28084/894. sz. rendeletével, a körös tiszta-marosi árm. intesítő és belvizszabályozó társulat által Szentes város határában létesíteni szándékolt vekeréri főcsatorna és fertői csatorna céljaira elfoglalandó földterületekre nézve en-

gedélyezett kisajátítási jog alapján, a kisajátítási terv megállapítása céljából, a bizottsági eljárás f. évi szeptember hó 29-ik napján, délelőtt 9 órakor Szentesen, a várm. székhelyen kisteremben fog megtartatni s ezt megelőzőleg 15 nappal, vagyis folyó évi szeptember hó 14. napjától kezdve a kisajátítási tervrajz és összeírás Szentes város polgármesteri hivatalában közszemlére kitétetik.

Miről a kisajátítást szenvedő özszes érdekelt birtokosok ezen hirdetmény útján és a kisajátítási összeírás egyénekenkénti kívánatainak közlése mellett oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy a tárgyalásnál jogában áll minden tulajdonosnak a kisajátítási terv ellen s minden telekkönyvi érdekeltnek a felajánlott ár ellen felszólalni s kifogásait jegyzőkönyvbe vétetni.

A felszólamlás elmulasztása miatt igazolásnak helye nincs.

Kelt Csongrádvármegye közíg. bizottságának Szentesen, 1894. évi szeptember hó 7-én tartott üléséből.

Dr. Cicatricis Lajos,
h. alispán, közíg. biz. h. elnöke.

3—2

3065/1894.

Árverési hirdetmény.

A városi árvaszék részéről közhírré tétetik, hogy a néhai Sipos László örökösei tulajdonát képező 84^{715/1200} hold területű nagykirálysági és eperjesi szántó és kaszáló föld tanyaépületekkel együtt, folyó évi szeptember hó 20 napján délelőtt 9 órakor, a városház udvarán megtartandó nyilvános árverésen eladatik, esetleg 3 évre haszonbérbe kiadatik; a feltételek a közgyámnál, a hivatalos órák alatt addig is megtekinthetők.

Kelt Szentes város árvaszékének 1894. évi szeptember hó 14 napján tartott üléséből.

Burián Lajos,
polgármester.

Négy hold uj törés vekeri föld dinnye alá kiadó. Értekezhetni I. tized 141. sz. alatt Sulcz Károlynál.
2—2

Divat-szalón megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyeknek tudomására hozni, hogy a mai napon Szentesen, a Weisz Bernát úr házában, egy a mai igényeknek megfelelő

divat kalap-szalónt

nyitottam. Szives pártfogásukat kérve, maradok,

Szentesen, 1894. évi szeptember 15.

tisztelettel:

2—1 K. Szabó Lajosné.

Főraktár: Budapest, 1894. augusztus 1-től saját házában VI., Váci-körút 57^a sz.

K Ü H N E E D E

gazdasági gépgyár Mosonban, (alakult 1856-ban)

ajánlja általánosan kedvelt, egyszerűségében felülmulhatatlan s több mint 14.000 példányban elterjedt

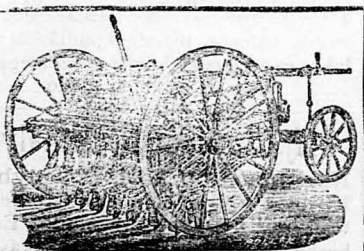
HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL

sorvetőgépeit leszállított árakon.

Hegyes, hullámos területre „MOSONI DRILL” legegyszerűbb sorvetőt.

Sack-féle ékek, két és többvasú ékek. Laacke-féle szántóföldboronák 12-féle nagyságban.

Laacke-féle kedvelt rébboronák. Rosta-, Kunkalyozók. Kitűnő szelelő magtár-rosta (33 frt), meglepő

munkaképesség,
VENTZKY-féle
FÜLLESTÖK.
Szecska- és répvágók
stb.

Árjegyzékek bérmentve.

Főraktár:
BUDAPEST, 1894.
augusztus 1-től
saját ház
VI., Váci-körút 57

JUTANYOS ÁRAK.

Hölgyek figyelmébe.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy a legújabb divatnak megfelelő

női és gyermek-kalapjaim

az őszi és téli idényre megérkeztek.

Továbbá tudatom a mélyentisztelt közönséggel, hogy minden szakmamba vágó téli cikkek, u. m.: cipők, Jäger és másnemű alsó ruhák, harisnyák, továbbá kemény és nemez férfi kalapok, sapkák, muffok, boák, fiú és leány trikkó öltönyök, nyakkendők a legnagyobb választékban nálam kaphatók Szentesen, 1894. szeptember hó.

Teljes tisztelettel:

Özv. Klein Augustza.

JUTANYOS ÁRAK.

Gázgyári koks.

Egyedüli elárúsítója a szabadkai légszesz-koksznak. Kérem össze nem téveszteni a porosz kokszzsal; mert ez annál sokkal jobb, több meleget fejt ki; nagyban 1 frt 90 kr, kicsinyben 1 frt 95 kr. Itt lévő elárúsítással Kohn Gábor urat biztam meg, hol mindenkor megrendelhető és pontosan fog kiszolgáltatni.

Becsés megrendelésüket elvárom Szentesen, 1894. szeptember hó.

maradok tisztelettel:

Polák Sándor.

Utolsó előtti hét Lembergi kiállítási SORSJEGYEK á 1 frt

Főnyeremény 60.000 FORINT

11 Sorsjegyek 10 frt —
6 „ 5 frt 50

Díjmentes és hűz sorsjegyzékért 20 kr. beküldendő

A lembergi országos kapható: kiállítás sorsjegy-irodájában Bécs, Bartenstein-útca 4.

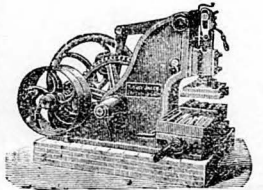
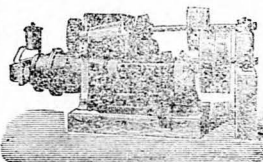
Legbiztosabb orvos a kóóra, hagymáz és egyéb fertőző betegségek ellen! Többször fertőtlenítel Tejsen szaglatan!

ÖN MŰKÖDŐ tözegszóró-closettek.

Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnykék mindenféle tetszőalakban. Árnyékek, berendezések, korházak, lakbányák, iskolák, iparvállalatok, szállók stb. részére.

Magyar tözeg- és műtrágya-ipar
Fertőtlenítő- és szaglatanító tözegpor! Tözegalom! Mindennemű tözeggyártmány nagy raktára.

Külföldi: Budapest, IV. Városház-utca 11. (Hársbánya-utca).
Műtrágyagyártás. Részletes távakkal, költségekkel és eredeti bizonyítványokkal szívesen szolgál az igazgatóság. Az ország közegészségügyi tanács által többszörösen ajánlva!!!

TÉGLAGYÁRI-GÉPEK
(körkemencék)

legjobb rendszer szerint, valamint téglagyárak, chamotte-gyárak, agyagszó-gyárak, horony-fedél-cserépgyárak, cement-gyárak, gipsz-gyárak teljes berendezését, épügy egyes gépeket szállít:

JÄGER LAJOS, KÖLN
EHRENFELDI TÉGLAGYÁR
magyarországi vezérigazgatója:
GEDEON és KONT, mérnökök
mérnöki irodája Budapesten, Váci-körút 68.
Alkotmány-útca 31.

Körkemencék szabadalmazott szárító berendezéssel vannak ellátva. Legekélyebb tüzelőanyag fogyasztás. Csekély építési költségek. Igen egyszerű kezelés. Évi 300 ezer darab téglagyártásánál már igen jövedelmező. 3-2

SARG F. A. FIA és TÁRSA, első és legrégebb Stearingyertya-gyár Ausztria-Magyarországon.
Alapította de Milly A. d. 1837-ben.

Csász. és kir. udvari szállítók	M	Megalapítása	I	Feltalálása	L	Feltalálása	L	Harmadik	Y	Iroda: Bécsben, IV. Schwindgasse 7.
		a Glycerin-gyártásnak Ausztria-Magyarországon.		a Glycerin-szappannak Sarg F. A. által 1858-ban.		és üzletbe hozása a Kalodont-nak 1887-ben.		első érdemérem és diszoklevél 1894-ig.		

Milly-, asztali, templomi-, barock-, renaissance-, conus- és ürgyertyák; Milly-éjjeli gyertyák és viasz karácsonyi gyertyák. Mindenütt kaphatók. **Határozottan Sarg Milly-gyertyát kérjen.** Mindenütt kaphatók.

LEGOLCSÓBB KÖNYVNYOMDA

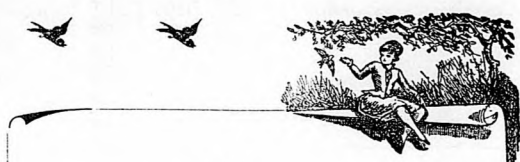
„SZENTES és VIDÉKE” KÖNYVNYOMDÁJA!

FOLYÓIRATOK
KÖNYVEK
ZÁRMÉRLEGEK

KÖRLEVELEK
KERESKEDŐI
NYOMTATVÁNYOK

Névjegyek
közönséges — 50 kottól
aranyjegélyű — 1 fittól
Jef. és 100 darab

Kezesleteli
Ejegyzési kártyák
1000 kottával

Menyegzői
Báli meghívók, Tánczrendek
Diszokmányok
Szalag-aranyozás

Diszmunkák
több színnyomásban is

GYÁSZJELENTÉSEK

GYÁSZSZEGÉLYŰ
NÉVJEGYEK

RAKTÁRON:
ÜGYVÉDI
NYOMTATVÁNYOK
KÖTELEZVÉNYEK
ADÓINTÓ.
C Z E D U L Á K
JUTÁNYOS ARBAN

S Z Á M L Á K
LEVÉLPAPIROK ÉS
BORITÉKOK
J E G Y Z É K E K
VONALOZOTT
ÜZLETKÖNYVEK
RENDELÉS SZERINT

„SZENTES és VIDÉKE”

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIADÓHIVATALA
(SONNENFELD SÁMUEL UR HÁZÁBAN) I. T. 306. SZ.

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET VALAMINT NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEKET
A LEGJUTÁNYOSABBAN SZÁMIT FEL.

